

KOMISIJAS SKAIDROJOŠAIS PAZIŅOJUMS

par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi

(2006/C 179/02)

IEVADS

Eiropas Kopiena nesen pieņēma jaunas direktīvas par sabiedrisko būvdarbu, piegāžu un pakalpojumu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu ⁽¹⁾. Tajās ir sniegti sīki izstrādāti noteikumi par piedāvājumu konkursa procedūrām Eiropas Savienībā.

Tomēr publiskā iepirkuma direktīvas nepiemēro visiem publiskā iepirkuma līgumiem. Ir daudz tādu līgumu, uz kuriem tās neattiecas vai attiecas daļēji, piemēram,

- Līgumi, kuri nesasniedz robežvērtības publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanai ⁽²⁾;
- Līgumi pakalpojumiem, kuri minēti Direktīvas 2004/18/EK II B pielikumā un Direktīvas 2004/17/EK XVII B pielikumā, kuri pārsniedz robežvērtības minēto direktīvu piemērošanai.

Šie līgumi paver būtiskas iespējas iekšējā tirgus uzņēmumiem, jo īpaši MVU un jaunizveidotiem uzņēmumiem. Turklāt atklātas un konkurētspējīgas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas metodes palīdz valsts pārvaldes iestādēm piesaistīt šādiem līgumiem plašāku iespējamo pretendentu loku un iegūt izdevīgākus piedāvājumus. Īpaši svarīgi, ņemot vērā daudzu dalībvalstu budžeta problēmas, ir nodrošināt visefektīvāko valsts līdzekļu izlietojumu. Nevajadzētu arī aizmirst, ka pārskatāmas un atklātas līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras nodrošina pārbaudītu aizsardzību pret korupciju un favorītismu.

Tomēr šādu līgumu slēgšanas tiesības vēl joprojām bieži tiek piešķirtas tieši vietējiem pakalpojumu sniedzējiem, nerīkojot konkursu. Eiropas Kopienas Tiesa (EKT) ir praksē apstiprinājusi, ka EK Līgumā paredzētos iekšējā tirgus noteikumus piemēro arī līgumiem, kuri ir ārpus publiskā iepirkuma direktīvu darbības jomas. Dalībvalstis un ieinteresētās personas ir vairākkārt lūgušas, lai Komisija sniegtu norādījumus par to, kā piemērot no EKT prakses izrietošos pamatprincipus.

Šis skaidrojošais paziņojums attiecas uz abām iepriekš minētajām līgumu grupām, proti, līgumiem, uz kuriem neattiecas vai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvas ⁽³⁾. Komisija skaidro, kā tā izprot EKT praksi, un iesaka vislabākos veidus, lai palīdzētu dalībvalstīm pilnībā izmantot iekšējā tirgus sniegtās priekšrocības. Šis paziņojums nerada nekādus jaunus reglamentējošus noteikumus. Jānorāda, ka katrā ziņā Kopienas tiesību interpretācija ir EKT uzdevums.

1. TIESISKAIS PAMATOJUMS**1.1. EK līguma noteikumi un principi**

Dalībvalstu līgumslēdzējiem ⁽⁴⁾, slēdzot publiskos līgumus, uz kuriem attiecas EK Līgums, jāievēro **minētā Līguma noteikumi un principi**. Šie principi ietver **preču brīvu apriti** (EK līguma 28. pants), **tiesības veikt uzņēmējdarbību** (43. pants), **pakalpojumu sniegšanas brīvību** (49. pants), **nediskrimināciju un vienlīdzīgu attieksmi, pārskatāmību, proporcionālītāti un savstarpēju atzišanu**.

⁽¹⁾ Direktīva 2004/18/EK, OV L 134, 30.4.2004., 114. lpp. un Direktīva 2004/17/EK, OV L 134, 30.4.2004., 1. lpp. ("publiskā iepirkuma direktīvas").

⁽²⁾ Robežvērtības ir noteiktas Direktīvas 2004/18/EK 7. pantā un Direktīvas 2004/17/EK 16. pantā.

⁽³⁾ Trešā līgumu kategorija, uz kuriem neattiecas vai tikai daļēji attiecas minētās direktīvas ir koncesijas. Skatīt Direktīvas 2004/18/EK 17. pantu un Direktīvas 2004/17/EK 18. pantu par pakalpojumu koncesijām un Direktīvas 2004/18/EK 56. un 65. pantu un Direktīvas 2004/17/EK 18. pantu par būvdarbu koncesijām. Tomēr šajā paziņojumā tās netiek aplūkotas, jo tās iekļaus pasākumos, ko plāno veikt saistībā ar Zaļo grāmatu par valsts un privātā sektora partnerattiecībām.

⁽⁴⁾ Šajā paziņojumā termins "līgumslēdzēji" ietver gan līgumslēdzēja iestādes Direktīvas 2004/18/EK 1. panta 9. punkta nozīmē, gan līgumslēdzējus Direktīvas 2004/17/EK 2. panta nozīmē.

1.2. Līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas pamatstandarti

EKT ir izstrādājusi **publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas pamatstandartu** kopumu, kas **tieši izriet no EK Līguma noteikumiem un principiem**. Princips par vienlīdzīgu attieksmi un nediskrimināciju valstspiederības dēļ ir saistīts ar **pārskatāmības pienākumu**, kurš saskaņā ar EKT praksi ⁽¹⁾ “**nozīmē garantēt adekvātu publicitāti jebkuram potenciālam pretendētam, tādējādi ļaujot īstenot konkurenci attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, kā arī piešķiršanas procedūru objektivitātes kontroli**” ⁽²⁾.

Šos standartus piemēro, piešķirot tiesības slēgt pakalpojumu koncesiju līgumus, kuri nesasniedz robežvērtības ⁽³⁾, un līgumus pakalpojumiem, kuri minēti Direktīvas 2004/18/EK II B pielikumā un Direktīvas 2004/17/EK XVII B pielikumā, saistībā ar jautājumiem, kuri nav ietverti minētajās direktīvās ⁽⁴⁾. EKT nepārprotami norādīja, ka “**lai gan uz dažiem līgumiem neattiecas Kopienas direktīvas publiskā iepirkuma jomā, tomēr līgumslēdzējām iestādēm, kuras šos līgumus slēdz, jāievēro EK Līguma pamata noteikumi**” ⁽⁵⁾.

1.3. Saistība ar iekšējo tirgu

Standartus, kuri izriet no EK Līguma, piemēro tikai, piešķirot tiesības slēgt līgumus, kuri ir pietiekoši lielā mērā saistīti ar iekšējā tirgus darbību. EKT viedoklis šajā ziņā ir, ka atsevišķos gadījumos “**īpašu apstākļu dēļ, piemēram, pavisam nelielu ekonomisku problēmu dēļ, uzņēmēji citās dalībvalstīs nebūtu ieinteresēti iegūt attiecīgā līguma slēgšanas tiesības**. Tādā gadījumā “**ietekme uz attiecīgām pamatbrīvībām ... būtu uzskatāma par pārāk apšaubāmu un pārāk netiešu**”, lai varētu piemērot pamatstandartus, kas izriet no Kopienas primārajiem tiesību aktiem ⁽⁶⁾.

Katrs līgumslēdzējs pats izlemj, vai paredzētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana **varētu interesēt uzņēmējus citās dalībvalstīs**. Komisija uzskata, ka šāds lēmums **jāpamato ar attiecīgā gadījuma īpašo apstākļu novērtējumu**, piemēram, līguma priekšmeta, tā paredzamās vērtības, attiecīgās nozares specifikas (tirgus lieluma un struktūras, komercprakses utt.) un izpildes vietas ģeogrāfiskā novietojuma novērtējumu.

Ja līgumslēdzējs nonāk pie secinājuma, ka attiecīgais līgums ir būtisks attiecībā uz iekšējo tirgu, tā slēgšanas tiesības jāpiešķir saskaņā ar pamatstandartiem, kas izriet no Kopienas tiesību aktiem.

Uzzinot par iespējamu pamatstandartu pārkāpumu saistībā ar tādu publisko līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, uz kuriem neattiecas publiskā iepirkuma direktīvas, Komisija **novērtēs attiecīgā līguma būtiskumu attiecībā uz iekšējo tirgu, ņemot vērā katra gadījuma īpašos apstākļus**. Pārkāpumu tiesvedību saskaņā ar EK Līguma 226. pantu uzsāks tikai tādā gadījumā, ja tas šķitīs atbilstoši, ņemot vērā **pārkāpuma smagumu un tā ietekmi uz iekšējo tirgu**.

2. PAMATSTANDARTI TĀDU LĪGUMU SLĒGŠANAS TIESĪBU PIEŠĶIRŠANAI, KAS IR BŪTISKI ATTIECĪBĀ UZ IEKŠĒJO TIRGU

2.1. Reklāma

2.1.1. Pienākums nodrošināt adekvātu publicitāti

Saskaņā ar EKT praksi ⁽⁷⁾ princips par vienlīdzīgu attieksmi un nediskrimināciju ir saistīts ar **pārskatāmības pienākumu**, kurš nozīmē garantēt **adekvātu publicitāti** jebkuram potenciālam pretendētam, **ļaujot īstenot konkurenci tirgū**.

Pārskatāmības pienākums nosaka, ka **uzņēmumam, kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā, jānodrošina piekļuve atbilstošai informācijai par līgumu pirms tā slēgšanas tiesību piešķiršanas**, lai šis uzņēmums **varētu izrādīt interesi** par šā līguma slēgšanas tiesību iegūšanu, ja to vēlētos ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ Lieta C-324/98 *Telaustria* [2000] ECR I-10745, 62. punkts, lieta C-231/03 *Coname*, 2005. gada 21. jūlija spriedums, 16.–19. punkts un lieta C-458/03 *Parking Brixen*, 2005. gada 13. oktobra spriedums, 49. punkts.

⁽²⁾ *Telaustria* lieta, 62. punkts un *Parking Brixen* lieta, 49. punkts (Komisijas dienestu izcēlums).

⁽³⁾ Skatīt lietu C-59/00 *Bent Mousten Vestergaard* [2001] ECR I-9505, 20. punktu un lietu C-264/03 *Komisija/Francija*, 2005. gada 20. oktobra spriedumu, 32. un 33. punktu.

⁽⁴⁾ Lieta C-234/03 *Contse* (2005. gada 27. oktobra spriedums, 47–49. punkts). Publiskā iepirkuma direktīvas sniedz tikai ļoti ierobežotu noteikumu kopumu attiecībā uz šiem līgumiem, skatīt Direktīvas 2004/18/EK 21. pantu un Direktīvas 2004/17/EK 32. pantu.

⁽⁵⁾ *Bent Mousten Vestergaard* lieta, 20. punkts (Komisijas dienestu izcēlums).

⁽⁶⁾ *Coname* lieta, 20. punkts (Komisijas dienestu izcēlums).

⁽⁷⁾ *Telaustria* lieta, 62. punkts un *Parking Brixen* lieta, 49. punkts.

⁽⁸⁾ *Coname* lieta, 21. punkts.

Komisija uzskata, ka šajā ziņā nepietiks ar līdzšinējo praksi sazināties ar vairākiem iespējamiem pretendentiem, pat tad, ja līgumslēdzējs iesaista uzņēmumus no citām dalībvalstīm vai mēģina sazināties ar visiem iespējamiem piegādātājiem. Šāda selektīva pieeja nevar neietvert citu dalībvalstu iespējamo pretendentu diskrimināciju, jo īpaši to, kuri tirgū ir jaunienācēji. Tas pats attiecas uz visu veidu “pasīvo” publicitāti, kad līgumslēdzējs neveic aktīvu reklamēšanu, bet atbild uz informācijas pieprasījumiem no iesniedzējiem, kuri paši uzzinājuši par paredzētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu. Arī vienkārša atsauce uz tādiem informēšanas pasākumiem kā plašsaziņas līdzekļu ziņojumiem, parlamentārām vai politiskām debatēm vai kongresiem, nenozīmē adekvātas publicitātes nodrošināšanu.

Tāpēc vienīgais veids, kā nodrošināt EKT noteikto prasību ievērošanu, ir **pietiekami pieejamas reklāmas publicēšana pirms līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas**. Šo reklāmu **publicē līgumslēdzējs**, lai atklātu konkursu par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu.

2.1.2. Reklāmas līdzekļi

Līgumslēdzēji paši izvēlas visatbilstošāko līguma publicēšanas veidu. Izvēle jāizdara, pamatojoties uz novērtējumu par līguma **būtiskumu attiecībā uz iekšējo tirgu**, jo īpaši ņemot vērā šā līguma priekšmetu, vērtību un ierasot praksi attiecīgajā jomā.

Jo lielāka citu dalībvalstu iespējamo pretendentu interese par līgumu, jo plašāk tas jāreklamē. Jo īpaši atbilstošas pārskatāmības nodrošināšana Direktīvas 2004/18/EK II B pielikumā un Direktīvas 2004/17/EK XVII B pielikumā minētajiem pakalpojumu līgumiem, kuri pārsniedz robežvērtības šo direktīvu piemērošanai, parasti nozīmēs publicēšanu plašsaziņas līdzekļos, kuriem ir plaša auditorija.

Adekvāti un parasti izmantotie publicitātes līdzekļi ir šādi.

— Internets

Pateicoties tīmekļa plašajai pieejamībai un vienkāršajai lietošanai informāciju par līgumiem, kas publicēta internetā, var vieglāk atrast, jo īpaši citu dalībvalstu uzņēmumi un MVU, kuri meklē mazāka apjoma līgumus. Internets paver plašas iespējas publisko līgumu publicēšanai.

Publicēšana **līgumslēdzēja mājas lapā** ir elastīga un ekonomiska iespēja. Šāds sludinājums jāievieto tā, lai varbūtējie pretendenti varētu viegli uztvert informāciju. Līgumslēdzēji var arī apsvērt to, vai publicēt informāciju par turpmāku tādu līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu, uz ko neattiecas publiskā iepirkuma direktīvas, iekļaujot šo informāciju savā **pircēja profilā** internetā ⁽¹⁾.

Portāla mājas lapas, kas īpaši izveidotas līgumu sludinājumu vajadzībām, ir redzamākas un var piedāvāt vairāk meklēšanas iespēju. Šajā ziņā paraugprakse ir īpašas platformas izveidošana nelielas vērtības līgumiem, pievienojot līgumu paziņojumu sarakstu ar elektroniskas abonēšanas iespēju, pilnībā izmantojot iespējas, ko sniedz internets, lai palielinātu pārredzamību un efektivitāti ⁽²⁾.

— Valstu oficiālie izdevumi, valstu specializētie izdevumi publiskā iepirkuma paziņojumiem, valstu vai reģionālie laikraksti vai speciālās publikācijas

— Vietēja rakstura publicēšanas līdzekļi

Līgumslēdzēji var izmantot vietēja rakstura publicēšanas līdzekļus, piemēram, vietējos laikrakstus, pašvaldību reklāmas izdevumus vai pat paziņojumus uz ziņojumu dēļa. Tomēr šādi līdzekļi nodrošina tikai un vienīgi vietēja rakstura publicitāti, kura varētu būt adekvāta atsevišķos gadījumos, piemēram, ja līgums ir ļoti maza apjoma un attiecas tikai uz vietējo tirgu.

— Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis/TED (Tenders Electronic Daily)

Publicēšana *Oficiālajā Vēstnesī* nav obligāts nosacījums, taču ir interesanta iespēja, jo īpaši lielāka apjoma līgumu gadījumā.

⁽¹⁾ Skatīt Direktīvas 2004/18/EK VIII pielikumu un Direktīvas 2004/17/EK XX pielikumu.

⁽²⁾ Skatīt, piemēram, nesen izveidoto iespēju portālu nelielas vērtības līgumiem Apvienotajā Karalistē — www.supply2.gov.uk.

2.1.3. Reklāmas saturs

EKT ir skaidri norādījusi, ka prasība par pārskatāmību nebūt nenozīmē pienākumu oficiāli izsludināt konkursu ⁽¹⁾. Tādējādi reklāma var būt tikai īss apraksts **ar būtisku sīku informāciju par piešķiramām līgumtiesībām un piešķiršanas metodi** un uzaicinājums sazināties ar līgumslēdzēju. Vajadzības gadījumā to var papildināt internetā pieejamā informācija vai informācija, kas pēc līguma saņemta no līgumslēdzējas iestādes.

Sludinājumos un papildu dokumentos jāietver iespējami daudz informācijas, lai citas dalībvalsts uzņēmums **spētu pamatoti izlemt** vai izteikt interesi par līguma slēgšanas tiesību iegūšanu.

Kā minēts turpmāk, 2.2.2. punktā, līgumslēdzējs var veikt pasākumus, lai ierobežotu dalībnieku skaitu, kurus uzaicina iesniegt pieteikumu. Tādā gadījumā līgumslēdzējam jānodrošina pietiekama informācija par pielietotajiem mehānismiem, kurus izmantos, lai atlasītu izvēlētos pieteikumu iesniedzējus.

2.1.4. Procedūras bez iepriekšēja paziņojuma publicēšanas

Publiskā iepirkuma direktīvās ir ietvertas īpašas atkāpes, kas noteiktos apstākļos pieļauj procedūras bez iepriekšēja paziņojuma publicēšanas ⁽²⁾. Visnopietnākie gadījumi attiecas uz ārkārtējas steidzamības situācijām neparedzamu notikumu vai tādu līgumu dēļ, kurus tehnisku vai māksliniecisku iemeslu dēļ, vai tādu iemeslu dēļ, kas saistīti ar ekskluzīvu tiesību aizsardzību, var **īstenot vienīgi konkrēts uzņēmējs**.

Komisija uzskata, ka attiecīgās atkāpes var piemērot, piešķirot tiesības slēgt līgumus, uz kuriem neattiecas direktīvas. Tāpēc līgumslēdzēji var piešķirt tiesības slēgt šādus līgumus, iepriekš nepublicējot reklāmu, ja tie atbilst direktīvās izklāstītajiem noteikumiem par kādu no šīm atkāpēm ⁽³⁾.

2.2. Līguma slēgšanas tiesību piešķiršana

2.2.1. Principi

EKT spriedumā *Telaustria* lietā norādījusi, ka pārskatāmības pienākums nozīmē garantēt adekvātu publicitāti jebkuram potenciālam pretendents, tādējādi ļaujot īstenot konkurenci attiecībā uz pakalpojumu koncesijām, kā arī **procedūru objektivitātes** kontroli. Godīgas un objektīvas procedūras garantēšana ir nepieciešams priekšnoteikums, lai ievērotu pienākumu nodrošināt pārskatāmu publicitāti.

Tātad līguma slēgšanas tiesības jāpiešķir atbilstoši **EK Līguma noteikumiem un principiem**, lai nodrošinātu godīgas konkurences nosacījumus visiem līgumā ieinteresētajiem uzņēmējiem ⁽⁴⁾. Praksē to vislabāk var panākt:

— ar nediskriminējošu līguma temata aprakstu

Aprakstam par to, kādām jābūt precēm un pakalpojumiem, nevajadzētu attiekties uz īpašu izgatavotāju vai izcelsmes avotu, konkrētu procesu, preču zīmēm, patentiem, īpašas izcelsmes vai produkcijas veidiem, ja šāda atsauce nav pamatota ar līguma priekšmetu un tai neseكو piebilde “vai ekvivalents/-i” ⁽⁵⁾. Katrā ziņā būtu vēlams izmantot vispārīgākus darbību vai funkciju aprakstus;

⁽¹⁾ *Coname* lieta, 21. punkts.

⁽²⁾ Direktīvas 2004/18/EK 31. pants un Direktīvas 2004/17/EK 40. panta 3. punkts.

⁽³⁾ Skatīt ģenerāladvokāta *Jacobs* atzinumu lietā C-525/03 Komisija/Itālija, 46.–48. punkts.

⁽⁴⁾ Skatīt lietu C-470/99 *Universale-Bau AG* [2002] ECR I-11617, 93. punkts.

⁽⁵⁾ Skatīt *Bent Moustén Vestergaard* lietu, 21. un 24. punktu un Komisijas skaidrojošo paziņojumu par atvieglotu preču ieviešanu citu dalībvalstu tirgū, OV C 265, 4.11.2003., 2. lpp. Ja Direktīvas 2004/18/EK II B pielikumā un Direktīvas 2004/17/EK XVII B pielikumā minētie pakalpojumu līgumi pārsniedz robežvērtību šo direktīvu piemērošanai, tiem ir jāatbilst Direktīvas 2004/18/EK 23. panta un Direktīvas 2004/17/EK 34. panta tehnisko specifikāciju noteikumiem. Šādu līgumu tehniskās specifikācijas jānosaka pirms līgumslēdzēju atlases un tās jādara zināmas vai pieejamas iespējamiem pretendentiem ar līdzekļiem, kas nodrošina pārskatāmību un visu iespējamo pretendentu līdztiesīgu piedalīšanos, skatīt ģenerāladvokāta *Jacobs* atzinumu lietā C-1749/03 *Impresa Portuale di Cagliari*, 76.–78. punktu.

- nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi visu dalībvalstu uzņēmējiem

Līgumslēdzējiem nevajadzētu izvirzīt **nosacījumus, kas rada tiešu vai netiešu diskrimināciju** iespējamiem pretendentiem citās dalībvalstīs, piemēram, prasību, lai uzņēmumi, kurus interesē šis līgums, atrastos tajā pašā dalībvalstī vai reģionā kā līgumslēdzējs ⁽¹⁾;

- savstarpēji atzīstot diplomus, apliecības un citus kvalifikācijas apliecinājuma dokumentus

Ja pieteikuma iesniedzējiem vai pretendentiem lūdz iesniegt apliecības, diplomus vai cita veida rakstiskos pierādījumus, dokumenti no citām dalībvalstīm, kas piedāvā līdzvērtīgu garantijas līmeni, jāpieņem saskaņā ar diplomu, apliecību un citu kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu savstarpējas atzīšanas principu;

- nosakot atbilstošus termiņus

Termiņiem, lai izteiktu interesi un iesniegtu piedāvājumus, jābūt pietiekoši ilgiem, lai citu dalībvalstu uzņēmumi varētu veikt lietderīgu novērtējumu un sagatavot pieteikumu;

- izmantojot pārskatāmu un objektīvu pieeju

Visiem dalībniekiem iepriekš jāzina piemērojamie noteikumi un jābūt pārliecinātiem, ka šie noteikumi uz visiem attiecas vienādi.

2.2.2. Pieteikuma iesniedzēju skaita ierobežošana

Līgumslēdzēji var veikt pasākumus, lai līdz atbilstošam līmenim ierobežotu to dalībnieku skaitu, kurus uzaiņina iesniegt pieteikumu, ar nosacījumu, ka to dara **pārskatāmā un nediskriminējošā veidā**. Viņi var, piemēram, izmantot tādus **objektīvus faktorus** kā pieteikuma iesniedzēju pieredzi attiecīgajā nozarē, viņu uzņēmuma lielumu un infrastruktūru, viņu tehniskās un profesionālās spējas, vai citus faktorus. Viņi var izvēlēties pat **lozēšanu** kā vienīgo atlases kritēriju vai papildus citiem atlases kritērijiem. Katrā gadījumā izvēlēto pieteikumu iesniedzēju skaitam jābūt saskaņā ar vajadzību nodrošināt atbilstošu konkurenci.

Savukārt līgumslēdzēji var apsvērt **kvalifikācijas sistēmu** izmantošanu, sastādot **kvalificētu uzņēmēju sarakstu** ar pienācīgi reklamētas, pārskatāmas un atklātas procedūras palīdzību. Vēlāk, piešķirot tiesības slēgt atsevišķus līgumus, uz kuriem attiecas šī sistēma, līgumslēdzējs no kvalificēto uzņēmēju saraksta bez diskriminācijas var izvēlēties uzņēmējus, kuriem tas lūgs iesniegt pieteikumu (piem., pārmaiņus izvēloties no saraksta).

2.2.3. Lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu

Ir svarīgi, lai galīgais lēmums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atbilstu sākotnēji noteiktajiem procedūras noteikumiem un lai pilnībā tiktu ievērots **princips par nediskrimināciju un vienlīdzīgu attieksmi**. Tas ir jo īpaši svarīgi attiecībā uz procedūrām, kas paredz pārrunas ar izvēlētajiem pretendentiem. Šādas pārrunas jāorganizē tā, lai visi pretendenti varētu iegūt vienādu informācijas daudzumu un lai netiktu pieļauta nepamatotu priekšrocību radīšana atsevišķiem pretendentiem.

2.3. Tiesiskā aizsardzība

2.3.1. Principi

EKT spriedumā *Telaustria* lietā uzsvēra **procedūru objektivitātes kontroles** būtisko nozīmi. Bez atbilstoša kontroles mehānisma nevar efektīvi garantēt atbilstību godīguma un pārskatāmības pamatstandartiem.

⁽¹⁾ Tomēr veiksmīgam pretendentam var likt izveidot noteiktu biznesa infrastruktūru darbības vietā, ja to pamato līguma īpašie apstākļi.

2.3.2. Direktīvas par pārskatīšanas procedūrām

Direktīvas par pārskatīšanas procedūrām⁽¹⁾ attiecas tikai uz tiem līgumiem, uz ko attiecas publiskā iepirkuma direktīvas⁽²⁾. Tas nozīmē, ka pašreizējā kontekstā tās piemēro tikai līgumiem par pakalpojumiem, kuri minēti Direktīvas 2004/18/EK II B pielikumā un Direktīvas 2004/17/EK XVII B pielikumā, kuri pārsniedz robežlielumus šo direktīvu piemērošanai. Šādu līgumu pārskatīšanas procedūrām jāatbilst direktīvām par pārskatīšanas procedūrām un attiecīgajai tiesu praksei. Šie principi tika saglabāti nesen pieņemtajā priekšlikumā jaunai direktīvai par pārskatīšanas procedūrām⁽³⁾.

2.3.3. Pamatstandarti, kas izriet no Kopienas primārajiem tiesību aktiem

Attiecībā uz līgumiem, kuri nerasniedz robežvērtības publiskā iepirkuma direktīvu piemērošanai, jāņem vērā, ka saskaņā ar EKT praksi⁽⁴⁾ **privātpersonām jābaida efektīva savu tiesību, kas tām izriet no Kopienas tiesiskās kārtības, tiesas aizsardzība**. Tiesības uz šādu aizsardzību ir vispārējs tiesību princips, kas izriet no dalībvalstīm kopīgām konstitucionālām tradīcijām. Tā kā nav atbilstošu Kopienas tiesību normu, dalībvalstis var izlemt, vai pieņemt vajadzīgos noteikumus un procedūras, kas garantētu efektīvu tiesisko aizsardzību.

Lai izpildītu šo prasību par efektīvu tiesisko aizsardzību, ir jāpārskata vismaz tādi **lēmumi, kas nelabvēlīgi ietekmē personas, kuras izrāda vai ir izrādījušas interesi par līguma slēgšanas tiesību iegūšanu**, piemēram lēmumi par kāda pieteikuma iesniedzēja vai pretendenta izslēgšanu, pārbaudot, vai nav pārkāpti pamatstandarti, kas izriet no Kopienas primārajiem tiesību aktiem. Lai panāktu efektīvu šādas pārskatīšanas tiesību īstenošanu, līgumslēdzējiem lēmumā vai pēc pieprasījuma, kurš seko pēc šā lēmuma paziņošanas, jānorāda iemesli, kādēļ pieņemts lēmums par pārskatīšanu⁽⁵⁾.

Atbilstoši tiesiskās aizsardzības praksei pieejamie līdzekļi nedrīkst būt neefektīvāki par tiem, kas attiecas uz līdzīgiem prasījumiem, kas pamatoti ar valsts tiesībām (līdzvērtības princips) un tie nedrīkst būt tādi, lai praksē būtu neiespējami vai ārkārtīgi grūti iegūt tiesisko aizsardzību (efektivitātes princips)⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Direktīva 89/665/EEK, OV L 395, 30.12.1989., 33. lpp. un Direktīva 92/13/EEK, OV L 76, 23.3.1992., 14. lpp.

⁽²⁾ Skatīt Direktīvas 2004/17/EK 72. pantu un Direktīvas 2004/18/EK 81. pantu.

⁽³⁾ Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar kuru groza Padomes Direktīvu 89/665/EEK un 92/13/EEK attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšanu publisko līgumu piešķiršanas jomā, COM(2006) 195, galīgā redakcija.

⁽⁴⁾ Skatīt lietu C-50/00 *Unión de Pequeños Agricultores* [2002] ECR I-6677, 39. punktu un lietu 222/86 *Heylens* [1987] ECR 4097, 14. punktu.

⁽⁵⁾ Skatīt *Heylens* lietu, 15. punktu.

⁽⁶⁾ Skatīt par šo principu lietu C-46/93 un lietu C-48/93 *Brasserie du Pêcheur* [1996] ECR I-1029, 83. punktu, un lietu C-327/00 *Santex* [2003] ECR I-1877, 55. punktu.